

Det var sjældent, der bød sig en lejlighed til at spøge med terrorismen, eller endnu værre med krigen mod terror. Især da for en journalist i Sveriges Radio, den mildt statsstyrede og reklamefrie radiostation, som i sine reklamer for sig selv kaldte sig den frie radio, fordi det kun var landets politikere og ikke erhvervslivet, der udpegede bestyrelsen.

Men nu var der faktisk opstået en af disse sjældne situationer, og Erik Ponti havde kastet sig over den med uvant energi og begejstring. Fredag eftermiddag sendte nyhedsredaktionen et såkaldt “dybdeborende program”, hvor han havde en fast “kommentar” – en omskrivning for utilsløret partisk journalistik. Der kunne man være for eller imod uden at hykle upartiskhed og i undtagelsestilfælde endog være humoristisk, selv om det sidste påkaldte sig større mistænksomhed blandt kollegerne end det første.

Den seneste danske terroristaffære kaldte i den grad på spydig humor, mente Erik Ponti. Det danske politis efterretningstjeneste havde gennemført en som sædvanlig storstilet aktion mod påståede terrorister. Ved daggry, idet den slags aktioner af dramaturgi-

ske grunde altid krævede *action* ved daggry, på samme måde som de krævede brug af sortklædte politifolk med terroristmasker.

Man havde pågrebet tre mænd, en dansker og to tunesere. Ifølge pressemeddelelsen og udtalelser fra efterretningstjenestens talsmænd havde de tre angiveligt planlagt at myrde en dansk karikaturtegner, som havde afbildet Muhammed med en bombe i turbanen, en tegning, der de sidste to år havde været verdensberømt og var blevet selve symbolet på dansk ytringsfrihed og demokrati.

Den rystende nyhed førte til, at en snes danske dagblade straks bragte turbanbilledet igen sammen med et bombardement af store ord for at forsikre offentligheden om, hvor uhyre solidariske og demokratiske de alle sammen var. Danske politikere tog på det skarpeste afstand fra alle tanker om at myrde karikaturtegnere, og forsikrede, at de ikke selv lod sig kyse.

Også svenske medier havde fulgt op fra samme vinkel, og det samme havde de svenske politikere, som ligeledes bedyrede, at de var imod mord på karikaturtegnere.

Det var selvfølgelig en god historie. Hvis danske terrorister tænker på at myrde en kunstner, fordi de ikke kan lide hans billeder, er det en god historie. Altså forudsat at det er sandt. Ellers er det ingen historie overhovedet.

Og det var netop det, der var svagheden ved denne dags hovednyhed: Historien var helt oplagt usand. Anklageren havde været nødt til at lade den danske terrormistænkte gå allerede efter et par timer; der var altså ikke engang grundlag for at anholde ham. De to tunesiske terrormistænkte kunne man heller ikke varetægtsfængsle eller på et senere tidspunkt stille for retten. Fordi beviserne også manglede for deres vedkommende.

De kunne udvises til Tunesien som terrorister under henvisning til hemmelige beviser, det gav landets terrorlove mulighed for. Men den slags love tyede man kun til, hvis de mistænkte var uskyldige, ellers klarede man sig jo fint med de almindelige love.

Men disse temmelig let gennemskuelige omstændigheder – at de pågrebne uheldigvis var uskyldige – var den skandinaviske

medieverden gået meget let hen over. I stedet koncentrerede man sig om at interviewe terroreksperter, til Erik Pontis græmmelse også i Dagens Eko. Terroreksperterne hævdede som sædvanlig, at de havde kendt til det hele i forvejen, også truslen mod den danske karikaturtegner i Århus. De brugte som sædvanlig ord som "koblinger" og "al-Qaeda".

Her var der altså en sjælden mulighed for at gøre grundigt grin med såvel terroristjægerne, der havde haft held til at fange nogle uskyldige, som alle de journalistkolleger, der som en flok hylende hunde på de engelske jagtmarker halsede af sted efter en virkelig eller indbildt ræv. For selv ikke ved at henvise til krigen mod terror kunne man komme uden om et så gammelt og velkendt princip, som at den, hvis skyld ikke er bevist, faktisk stadig skal betragtes som uskyldig. Det var en fryd at strø salt i disse sår.

Da Erik Ponti gik tilbage til sit lille kontor på Eko-redaktionen – hans privilegium som seniorreporter og tidligere udenrigschef – var det bare for at tjekke sin mail en sidste gang og lukke ned for weekenden. Det var januar, og han skulle ned til Skåne et par dage for at jage hjorte og vildsvin.

Indbakken var selvfølgelig allerede ved at blive fyldt af rasende lyttere, der fandt det aldeles utilstedeligt, at den licensfinansierede, offentlige radiostation førte synspunkter, som at terrormistænkte kunne være uskyldige, til torvs, og mail af den type strømmede ind, hurtigere end han kunne nå at slette dem, og den næste time ville alt andet alligevel drukne i dem. I stedet tjekkede han lidt fraværende, om der skulle være nogen mail fra tidligere på dagen, som han ikke havde fået læst.

Og pludselig læste han to linjer, der fik tiden til at stå stille. Det var, som om alle lyde og alt lys rundt om ham forsvandt, og synsfeltet snævrede sig ind til en smal tunnel omkring den korte besked:

Foreslår at vi får ordnet den sag, vi ikke nåede i Cape Town. Tre tænder. Cheval Blanc 82.

Det var ham. Der var ikke den mindste tvivl. En af verdens to mest efterlyste og jagede personer – dermed også en af verdens to mest eftertragtede interviewpersoner – tilbød et interview.

Nej, der kunne ikke være nogen tvivl. Engang for længe siden havde han, med en vag bemærkning om, at det måske kunne vise sig nyttigt at vide engang i fremtiden, fortalt, at hans kaldenavn i militæret havde været *Trident*, altså “trefork”, men jo også “tre tænder”. Den “sag”, de “ikke nåede i Cape Town”, henviste til den gang forrige år, da ubåden pludselig dukkede op netop der for anden gang, og Erik Ponti sprang på et fly for at nå at få et interview, inden de stak til søs igen. Men han kom for sent. Omend så tæt på det store scoop, at han havde stået på kajen uden for Hotel Cape Grace og set U-1 Jerusalem stævne ud gennem havnebassinene for langsom fart.

Tilbage engang i begyndelsen af 90'erne, efter et interview, havde de diskuteret vin. De kunne blive enige om, at årgang '82 var den bedste, når det gjaldt Bordeaux, men de havde været uenige med hensyn til appellation. Erik havde været mest for Pauillac, der var lidt mere robust med mere cabernet sauvignon, mens Carl noget overraskende havde vist sig at foretrække de merlotdominerede vine fra Saint Emilion og Pomerol.

Der kunne ikke være nogen tvivl. Det var en perfekt kode, som kun to personer kunne bryde. Carl tilbød ham faktisk et interview.

Hvor og hvornår? Hvorfor ikke hellere Latour 82? svarede han og klikkede send, og dermed startede der et større cirkus.

Dels var der en faglig problemstilling. Den faglige klub mente, at det var forkert at lade de gamle stødere sætte sig på alle de fede og nemme job, såsom at interviewe berømtheder, der faktisk selv bød sig til. Dels var der det mediepolitiske aspekt. Den eneste, der havde fået lov til at lave disse interview i de gode, gamle dage, dvs. fra sidst i firserne og frem til 1995, havde været Erik. Hermed risikerede han at blive en slags “hofreporter”, mente i hvert fald de yngre kolleger, der følte sig mere kaldede til og også mere forhippede på at værne om Sveriges Radios integritet og troværdighed.

Men principper er én ting, et verdensscoop en anden. Sådan sammenfattede Katarina Bloom, redaktionens nye indenrigschef, i det mindste lakonisk den ophidsede diskussion. Det var, efter at

Carl havde sendt præcise instruktioner med flytider og det hele og tilføjet den afgørende klausul, at hvis nogen anden end Erik Ponti dukkede op i Sankt Petersborg, var interviewet afblæst.

“Hvis du nu får lavet det her interview, er du vel klar over, at det ord for ord vil blive gennemgået med lup af kolleger, der mener at kunne have gjort det bedre?” sagde hun, da mødet på hendes kontor var slut, og hun havde bedt Erik blive et par minutter.

“Ja, og de skal nok vende tommelfingeren nedad. Men vi får et helvedes stærkt interview,” medgav han uden omsvøb. “Hvis vores eneste valg havde været at sende et føl derover, havde vi vel også gjort det?”

“Vore dages praktikanter bryder sig ikke om at blive kaldt føl, men det er du vel for gammel til at vide,” ironiserede hun, men med et venligt glimt i øjnene. “Selv er jeg for ung, i hvert fald hvad angår Carl Hamilton. Dengang han gik hen og blev verdensberømt, gik jeg på journalisthøjskolen, og da han blev idømt livstid og flygtede, var jeg sommervikar her på Dagens Eko. Jeg er ikke engang sikker på, at jeg har hørt nogen af dine interview med ham. Hvordan er han – du kender ham jo?”

“Ja, eller kendte ham. Den, jeg kendte, var en nøgtern og korrekt mand. Militærperson, men yderst velformuleret. Omtrent samme venstrefløjsbaggrund som jeg selv, så vi havde nok at snakke om. Da han gik i sort, eller hvad man skal kalde det, myrdede sine egne angivere og fik livstid, måtte jeg ikke møde ham, så jeg har aldrig forstået, hvad der skete.”

“Førrige år, da alt det med ubåden bragede løs, virkede han jo ikke ligefrem som en, der var gået i sort?”

“Næh, hvad man så skal lægge i det. Men det der ubådstogt, som han var med til eller måske endog en slags leder af, gik jo direkte over i militærhistorien. Tænk dig, en enkelt ubåd gjorde det af med den israelske Middelhavsflåde, rundede Afrika og udslettede resten af flåden i Det Røde Hav. Samt sænkede en forfølgende amerikansk atomubåd i superklassen sådan nærmest i forbifarten. Hvilken story!”

“Og den story skal vi bringe i Dagens Eko?”

“Ja, det må være tanken. Han kan jo dårligt invitere os til et

interview og så køre stilen med ‘ingen kommentarer’. Men man ved aldrig med ham.”

“Hvad er det, man ikke ved?”

“Man ved ikke, hvorfor han vil tale med os journalister. Det er i hvert fald ikke af omsorg for borgernes berettigede interesse i at kende sandheden, at han gerne vil interviewes af Dagens Eko.”

“Og hvad vil du gøre ved det?”

“Stille de spørgsmål, du helst vil have svar på. Hans hensigter kan jeg ikke gennemskue, men jeg kan bånd hans svar.”

Hun grinede, og derved blev det.

Nøjagtig en uge senere landede han i Sankt Petersborgs lufthavn Pulkovo.

Det eneste, han kendte til Rusland ud over det helt elementære, havde med jagt at gøre, men den bedste jagt blev drevetovre i Sibirien, og der lignede det Jämtland gange en million. Inde i hans hoved var Sankt Petersborg stadig Leningrad, Anden Verdenskrig og tre års belejring. Eller måske den ældre historie, som for eksempel at det var svenskerne, der byggede den oprindelige havn Nyenskans, men Peter den Store, der grundlagde den nye russiske hovedstad. Og at Karl den Tolvte havde grinet og sagt: “Ja ja, lad ham bare klø på, så tager vi byen fra ham, når den er færdig.” Og senere kom så den russiske revolution. Omtrent sådan, hverken mere eller mindre.

I Rusland var han dermed mere på udebane end i noget andet land, han kunne komme i tanke om, måske med undtagelse af Mongoliet. Han kunne garantere ikke mere end tre ord på russisk. Foruden *da* og *njet* faktisk *shajbo*, som betød “mål”, når det russiske ishockeypublikum heppede. Han forsøgte at overbevise sig selv om, at intet af dette havde noget at sige; han skulle jo faktisk bare stille en verdensberømt person nogle oplagte spørgsmål på svensk, hvad der var endnu lettere end på italiensk eller engelsk.

Paskontrollen var ikke værre end i den tredje verden, og bagagen kom lige så hurtigt ud på båndet som i et hvilket som helst andet land. Russerne lignede almindelige mennesker, men cowboybukser var tilsyneladende mere udbredt end i Vesten, i hvert fald her i lufthavnen.

Da han trådte ud i den overraskende lille, men pæne ankomsthall, var det afgørelsens time. Her sluttede hans instrukser. Han havde selvfølgelig gruet for, at det hele skulle være en ekstremt snedigt udtænkt form for practical joke, men skubbede tanken fra sig ved at repetere de få ord i Hamiltons kodede budskab.

Det begyndte i hvert fald godt. Noget af det første, han fik øje på, da han kom ud gennem de automatiske døre fra tolden, hvor ingen mærkeligt nok var blevet kontrolleret, var en nydelig ung mand i sorte bukser, slips og læderjakke – *dyr* sort læderjakke, vel at mærke – der holdt et skilt op med hans eget navn, helt rigtigt stavet og med latinske bogstaver.

Der stod Grand Hotel Europa på bagdørene af den store, sorte BMW, og lidt efter gled han lydløst ned ad en endeløs, bred boulevard med høje boligblokke til begge sider. Vintervejret var lige så dårligt som hjemme i Sverige, regn og slud i luften og højst en centimeter sne hist og her i parkerne. Det var en stor by. Næsten alle biler var vestlige. Ingen skyskrabere. God vej, velordnet trafik. Til sidst en og anden bro over en kanal, men bortset fra at han ikke kunne læse neonreklamerne, var det bare en almindelig storby.

Og snart fulgte en almindelig hotelfoyer i storbyen, hvor mænd med kasketter og grønne uniformer holdt dørene for en og tog bagagen, så lysegrønne marmorsøjler, tykke gulvtæpper og min-sandten italienske marmorgulve med typiske italienske mønstre indlagt, og så langt kunne det lige så godt have været Rom eller New York.

Det var sikkert de kendte synsindtryk, der ved en fejltagelse fik ham til at begynde at tale italiensk i receptionen, men det gik forbløffende godt. Hvis der var noget galt, ville det definitivt komme for dagen her. Men det var der ikke. Der var reserveret et værelse til ham i hans eget navn, og receptionen meddelte som den selvfølgeligste ting i verden, at admiral Trident havde bestilt bord i hotellets kaviarbar til klokken 19.00.

Klokken var ikke engang seks, men det var helt mørkt udenfor. Værelset var hverken stort eller lille, badeværelset holdt i hvid italiensk marmor – anden gang han genkendte det italienske – og de pastelfarvede vægge var udsmykket med en del malerier, som

enten forestillede russiske ikoner eller russiske birkeskove. Mini-baren var propfuld. Åh ja.

Han sparkede skoene af og lagde sig oven på sengetæppet. So far so good. Reportagejob nummer tusind på hotelværelse nummer tusind, i sig selv ikke noget særligt, bare endnu et job. Han havde ekstra batterier til båndoptageren. Han havde forberedt de første hundred spørgsmål, hvis der nu blev tid til et langt interview. Han havde også forberedt en halvtimes version og tilmed en femminutters. Det var jo Carl, der satte alle de ydre rammer for interviewet, selv styrede han forhåbentlig i det mindste spørgsmålene. Eller gjorde han?

En kollega på Dagens Eko havde for nylig fået et "eksklusivt" interview på tre minutter med Hillary Clinton og fortalte bagefter meget morsomt om nederlaget. Hillary var kommet ind og havde sat sig i stolen, som hendes assistenter havde spændt fast i en eller anden nøjagtigt udregnet afstand, mens de råbte op om, at der ikke måtte stilles spørgsmål til andre emner end dem, der på forhånd var aftalt med og godkendt af pressesekretærene. Kollegaen havde tænkt, at tre minutter ikke var meget at gøre med over for en speedet amerikansk præsidentkandidat, og havde prøvet at lægge hårdt ud med et overrumplende spørgsmål: "Er der ikke en risiko for, at de amerikanske vælgere vil opfatte Dem som halvdelen af en dobbeltstyring i Det Hvide Hus?"

Spørgsmålet var naturligvis helt berettiget. Men der blev ikke noget af interviewet, eftersom præsidentkandidaten øjeblikkelig rejste sig og skred med en mine, som om hun var ved at brække sig, mens staben omkring hende delte sig op i to grupper. Den ene styrtede efter den bortilende præsidentkandidat, mens den anden og mere brutale satte denne journalist fra ... var det Schweiz eller Sudan? på porten.

Så hvad nu? Et eksklusivt interview med Osama bin Laden ville muligvis være mere hot i international sammenhæng end et med Carl Hamilton og frem for alt mere indbringende rent økonomisk, fordi det måtte blive på engelsk.

Forresten havde han også forberedt en engelsk version, "hvis der skulle blive tid." Det der med tiden var magthavernes ene

instrument. Det andet var den gunstbevisning, det var overhovedet at give audiens, og journalistens eneste forsvar var simpelthen at stille spørgsmålene, helst uden at blive verfet ud. Men blev man sat på porten, rapporterede man også det, så hvorfor ligge og gruble over selvfølgeligheder – hvad var problemet i grunden?

Det handlede formodentlig om psykologi. Carl Gustaf Gilbert Hamilton, mod slutningen af sin karriere viceadmiral og chef for det svenske sikkerhedspoliti, havde været en slags Björn Borg, kendt verden over for den ene mere spektakulære efterretningsaktion end den anden. Befriede svenske direktører, som mafiaen havde kidnappet, i et blodbad ganske vist, men blev alligevel hyldet ved hjemkomsten i et SAS-fly omgivet af eskorterende jagerfly. Stoppede kernevåbensmuglere, uskadeliggjorde bomben i Libyen, indledte allerede sin karriere i det daværende Vesttyskland med at dræbe de sidste vesttyske terrorister og så videre frem til det der med, at han blev tosset og myrdede Säpos angivere og blev idømt livsvarigt fængsel. Omtrent som hvis Björn Borg var blevet anholdt for voldtægt. Derefter forsvundet i over ti år. Og så hans tilbagekomst forrige år med den moderne krigshistories mest spektakulære ubådsangreb.

Der var en række oplagte spørgsmål, det var ikke det, der var problemet.

Erik Ponti kunne ikke rigtig beslutte sig for, om han skulle tage slips på eller ej. Han valgte cowboybukserne, det så jo ud til at være stilen i Rusland, og den mørke Armanijakke, han plejede at tage på, når der skulle interviewes notabiliteter. I skjorte og slips ville han føle sig for uafslappet, så hellere en lysegrå T-shirt. Båndoptageren lod han efter en del overvejelser blive på værelset.

“Kaviarbaren” kunne dårligt kaldes en bar, det var snarere en mindre, svagt oplyst restaurant med glasloft og fire svære marmorsøjler, en halv snes borde med stivede hvide damaskduge, et springvand mellem marmorsøjlerne ved den ene endevæg og en lille scene ved den anden, hvor der sad en harpespiller og spillede noget yderst vemodigt. Også her var gulvene af italiensk marmor, det var ikke noget billigt sted.

En tjener i rød jakke tog imod ham, og da han hviskede navnet

Trident, blev han straks vist hen til det lille bord ved springvandet mellem to af søjlerne, lokalets dårligste bord ud fra et optageteknisk synspunkt. Hvilket næppe var nogen tilfældighed.

Han bad om et glas mineralvand til at starte på, og det vakte ingen sure miner. Der var to timers tidsforskel til Stockholm, og han havde stillet uret frem lidt på slump, så han kunne ikke sige, om Carl faktisk kom på slaget syv, men det gjorde han nok.

Eftersom han vidste, at det måtte være Carl Hamilton, der kom hen mod ham, genkendte han ham med det samme trods det let forandrede udseende med en noget anden hårfarve og et velplejet, gråt skipperskæg. Hamilton var klædt nøjagtig som Erik, det virkede næsten som en lille joke.

“Long time no see, du har smidt omtrent femten kilo siden sidst, er du begyndt at træne?” hilste Carl Hamilton, da de gav hånd og satte sig.

“Joh, man prøver at holde alderdommen stangen, du ved. Og selv har du anlagt skæg. Fungerer det med så lidt maskering?”

“Tja, det kommer an på. I Cape Town ville det ikke være nok, men her i Sankt Petersborg fungerer det udmærket. Med hensyn til interviewet har jeg to betingelser, men også kun to.”

“At jeg ikke må spørge til ubådsoperationerne og heller ikke til din livstidsdom?” sagde Erik ironisk.

“Nej, nej. Absolut ikke, det skulle da lige mangle!” lo Hamilton og rystede på hovedet. “Vi er simpelthen nødt til at starte med sådan en tallerken med kaviarvarianter, dels er det husets specialitet, og dels er vi i Rusland. Kødretterne får nok aldrig nogen Michelinstjerne, og tro mig, vinkortet er ikke vores stil. Rusland boykoter desværre Georgien i øjeblikket.”

“Okay. Og betingelserne for interviewet?”

“Der må ikke sendes en lyd før næste mandag. Det er mandag i dag, og du rejser hjem på onsdag, så det er vel i orden?”

“Det er selvfølgelig helt i orden. Og den anden betingelse?”

“Du må ikke sige, hvor interviewet er optaget.”

“Det kan blive svært at holde hemmeligt. Hele redaktionsgruppen ved, hvor jeg er rejst hen.”

“Nej, jeg mener mere præcist *hvor* i Sankt Petersborg. Jeg fore-

stiller mig nemlig, at vi af praktiske grunde laver selve interviewet hjemme hos mig. Ingen ser os, vi bliver ikke aflyttet.”

“Er det alt? Ingen andre restriktioner?”

“Nej, ingen andre restriktioner.”

“Og ingen på forhånd fastsat tidsramme?”

“Nej, vi kører på, så længe vi orker eller har lyst.”

“Så har jeg gjort mig en del unødige bekymringer, må jeg tilstå. Med andre ord, ingen problemer. Bortset fra at jeg ikke er meget for at drikke champagne til kaviar, og vinkortet ser lidt tyndt ud, hvad angår hvid bourgogne.”

“Vi drikker faktisk vodka til forretten. Hvis du altså vil følge mit forslag?”

“Mja, jeg plejer at holde mig fra brændevin bortset fra midsommeraften, hvor de nordgermanske skikke ligesom tvinger mig til at gøre en undtagelse. Jeg troede, vi havde samme smag, men du er måske blevet russificeret?”

“Du bliver overrasket. Jeg anbefaler den, der hedder Kauffman Soft, det er vodkaernes U-1 Jerusalem.”

Så langt var alting gået forbløffende nemt, her få minutter efter sad de altså allerede og diskuterede spisekortet, som om det havde været et hvilket som helst arbejds møde med efterfølgende middag. Carl Hamilton virkede fuldstændig afslappet, og det, han havde sagt om den her specielle vodka, viste sig forunderligt nok at holde helt stik. I sammenligning med de sædvanlige nordiske barbardrikke var den en sand lise for ganen.

Men han må jo have en bagtanke, ræsonnerede Erik. Hamilton var gammel spionchef og bestemt ingen ynder af lange og dybdybende interview. Ergo måtte han have en velgennemtænkt, en *operativ* grund til pludselig at blive så imødekommende.

En tid sprang samtalen nærmest sorgløst mellem detaljer angående maden – hvilken kaviar der var beluga, og hvilken der var sevruga, og hvad de nu hed – og emner som U-1 Jerusalems sænkning af atomubåden USS Jimmy Carter. Eller mellem spørgsmålet om, hvorvidt de skulle vælge bjørneskinke eller stroganoff til hovedret, hvor de vel trods alt hellere måtte holde med vodkaen og gå over til rødvin, og hvor Hamilton havde holdt sig skjult i

hele tolv år efter flugten fra Hall-fængslet ved Södertälje.

Hamilton sad med andre ord og holdt en guldgulerod op for næsen af sin specialrekvirerede reporter. De journalistiske kæmpe-nyheder galopperede frem og tilbage over bordet. Men der måtte være et aber dabei et eller andet sted, tænkte Erik. Alt andet var ganske enkelt utænkeligt, for det var alt sammen for godt til at være sandt.

“Hvad er egentlig dit formål med at medvirke til så langt et interview?” spurgte Erik, da han syntes, samtalen havde kørt længe nok til, at spørgsmålet ikke virkede fjendtligt.

“Det er meget enkelt,” svarede Hamilton og stillede rødvinsglasset fra sig med en munter grimasse, der lige så godt kunne gælde den noget særprægede russiske vin som det, han skulle til at sige. “På mandag indgiver min advokat Leif Alphin min begæring om genoptagelse af sagen til Svea Landsret. Vi har grund til at håbe, at det lykkes – altså at jeg får sagen genoptaget og prøvet i en ny retssag, og at jeg slipper af med min livstidsdom.”

Erik havde netop sat glasset for munden, og nu fik han vinen galt i halsen, hostede, greb ud efter en serviet og viftede afværgende med hånden, mens han prøvede at få vejtrækningen under kontrol. Hamilton holdt høfligt masken.

“Hvorfor sagde du ikke det med det samme?” stønnede Erik midt i et sidste host.

“Jeg regnede med, at du ville stille det spørgsmål meget tidligere. Men vi har jo tid nok, her i aften kan vi tale om alt, hvad der falder os ind. I morgen formiddag vil jeg gerne invitere dig på en spadseretur, og så arbejder vi om eftermiddagen. Er det i orden?”

“Ja bestemt, det er aldeles glimrende. Men du har altså i sinde at vende tilbage til Sverige?”

“Forudsat at Svea Landsret bevilger mig en ny retssag, ja.”

“Men skal du ikke være derhjemme, altså i Sverige, for at ansøge om at få sagen genoptaget?”

“Sært nok ikke.”

“Undskyld jeg siger det, men du er jo faktisk på flugt fra en livstidsstraf?”

“Helt korrekt. Men det er, hvilket man jo også kan mene er lidt sært, faktisk ikke nogen forbrydelse at flygte i Sverige, så den detalje behøver landsretten ikke at bryde sine skarpe juristhjørner med.”

En tid sad Erik, som om han helt havde mistet mælet; det føltes, som var han blevet ramt af en mental kortslutning. Han havde haft en enkel plan for sit interview. Først et stort afsnit om forrige års ubådsoperationer og tidligere missioner i de svenske og udenlandske efterretningstjenesters regi. Og derefter et næsten lige så stort afsnit om baggrunden for livstidsdommen og flugten.

Nu kom der et nyt emne til, som måtte have næsten lige så meget plads, spørgsmålet om, hvordan Hamilton kunne få dommen omstødt, og i givet fald af hvilke grunde. Og oveni taktikken med ikke at vende hjem, hvis ikke der blev en ny rets-sag. Det var en større mundfuld, og han kunne lige så godt med det samme begynde at føle sig ind på dette tredje og uventede emne.

Hamilton fortalte enkelt og kortfattet, næsten som om det allerede var selve interviewet, de var i gang med. Han så ligefrem ud til at more sig, virkede indimellem nærmest lidt nonchalant, når han ironiserede over lovgivning og jurister. Men han tvivlede tilsyneladende ikke et øjeblik på, at operationen ville lykkes med samme forudsigelighed, som hvis der havde været tale om en militæraktion.

Logikken var enkel. Den havde i det mindste været enkel, da hans forrige besøgende sad her, faktisk ved samme bord her i restauranten. Advokat Leif Alphin havde givet udtryk for, at han var så sikker, som en advokat overhovedet kan være, på at det hele ville køre på skinner.

Selve sagsforholdet var der ikke noget at gøre ved. Han havde dræbt tre af sikkerhedspolitiets angivere med fuldt overlæg, han havde tilstået det og var blevet dømt for det. At han dengang havde ment at have sine gode grunde, i og med at angiverne forårsagede lidelse og død blandt landets politiske flygtninge, gjorde ingen forskel, eftersom det under alle omstændigheder var ulov-

ligt at slå sikkerhedspolitiets angivere ihjel. Rent operativt og måske endog moralsk var der tale om samme type aktion, som han havde gennemført adskillige gange før og som regel var blevet belønnet med alskens ordner og medaljer for.

Men det var og blev splitterravende forrykt ikke længere at kunne skelne mellem mord og lovligt drab. Og det var det springende punkt. På dette tidspunkt var han nemlig forrykt i lovens forstand.

Da hans forbrydelser var for byretten i Stockholm, havde retsbehandlingen været enkel, fordi han erkendte alle forhold, selv hjalp til med at indhente supplerende beviser og ikke havde nogen indvendinger mod livstidsdommen. Men midt i alt dette tilsyneladende enkle begik byretten en alvorlig fejl. En morder, der lagde så besynderlig en adfærd for dagen, ville normalt være blevet underkastet en grundig mentalundersøgelse netop for at fastslå, om han var sindssyg i lovens forstand og i så fald ikke kunne dømmes til andet end psykiatrisk behandling på en lukket institution. Eller om han var ved sin fornufts fulde brug i lovens forstand og kunne idømmes livsvarigt fængsel.

At han påstod, at han ikke fejlede en pind hverken fysisk eller psykisk og frabad sig enhver mentalundersøgelse, burde domstolen have valgt at se bort fra.

Altså: Han var sindssyg, da han blev dømt. Ti års behandlingsjournaler fra to af Californiens mest velrenommerede – og dyreste – hjernevridere var mere end tilstrækkelig dokumentation i så henseende. Ergo var dommen på livsvarigt fængsel forkert.

På den anden side var han nu rask i lovens forstand, hvilket de samme californiske professorer gladelig ville aflægge ed på, eftersom deres behandling havde været så vellykket.

Derfor kunne han heller ikke længere få en behandlingsdom, selv om det havde været det rigtige for tretten år siden. Men altså heller ikke sættes i fængsel for en forbrydelse, han havde begået, da han var sindssyg. Hokus pokus.

Erik Ponti havde haft tilstrækkelig meget at gøre med store retssager, som mentes at være af journalistisk interesse – det være sig voldtægtssager med berømte sangerinder i vidneskranken, rig-

mandsbørn, der sparkede hinanden ihjel på Stockholms gader, eller griske direktører, som fandt på særlig snu måder at forgylde hinanden på – til at han i hvert fald bildte sig ind at vide en del om, hvad der var juridisk muligt. Og advokat Alphins strategi virkede faktisk fuldt gennemførlig.

Men nu var der en del nyt at tænke over inden morgendagen, og ingen af dem ville have mere vin, en halv flaske russisk rødvin havde været rigeligt. Det måtte være nok for i aften, det ville være en fordel, hvis de begge var udhvilede næste morgen. Erik vinkede tjeneren hen for at betale, Hamilton forsøgte at bremse ham og lægge sig imellem med et russisk kreditkort (han kunne selvsagt ikke få nogen vestlige), og det kom til den sædvanlige, lidt komiske diskussion, som Erik vandt med det argument, at Eko-redaktionen aldrig nogensinde lod sig invitere på middag af en interviewperson, det var et ufravigeligt princip. Hamilton trak på skuldrene og kom med en spøgefuld bemærkning om, at det russiske prisniveau nok ikke rigtig matchede svensk journalistetik. Som aftalt forlod de ikke restauranten samtidig. Erik ventede fem minutter.

Oppe på værelset tog han en tysk øl fra minibaren og tændte lidt for CNN uden at opfatte noget af, hvad han så eller hørte, fordi hans tanker var ved arbejdet.

Et praktisk problem var, at interviewmaterialet med Hamilton ville give stof nok til diverse programmer over en hel uge. Det ville blive svært at redigere og placere i de forskellige slags ekstrasendelser.

Et større problem var, at Hamilton havde en meget veldefineret egeninteresse i denne tilsyneladende grænseløse generøsitet over for Sveriges Radio. Han ville have Eko-redaktionens støtte til at vinde sin besynderlige retssag. En flodbølge af medieomtale ville skabe så stor interesse for genoptagelsesbegæringen, at dommerne i Svea Landsret ville slippe alt, hvad de havde i hænderne, og skynde sig at træffe en beslutning. Fra og med næste mandag klokken 12.30 ville hele landet give genlyd af Hamiltonhistorier, de fleste til hans fordel. Det var hans plan, og den skulle nok virke.

Det var for øvrigt også et interviewtema: Hvordan Hamilton brugte dygtigt styret medieomtale endog som militært våben. Om bord på ubåden U-1 Jerusalem havde han haft medbragte reportere fra Al Jazeera, og det havde givet ham det politiske overtag. Nu var han ved at lave det samme nummer igen, omend i mindre målestok og med Erik Ponti som *embedded reporter*. Det lod sig ikke nægte.

Men det nagende moralske spørgsmål mindede trods alt bare om den sædvanlige gamle diskussion, især i politikersammenhænge, altså om journalister måtte anvende negativt indstillede eller partiske kilder og dermed lade sig bruge i et politisk spil. En gang for mange år siden havde han kunnet dokumentere, at statsminister Olof Palme havde rodet sig ud i lidt fifleri med skatten. For enhver anden end formanden for Socialdemokraterne – et parti, der var blevet synonymt med høje skatter – ville det have været en bagatel. Olof Palme havde holdt en forelæsning på Harvard, men byttet det tiltænkte og sikkert generøse honorar til en tjeneste, nemlig et par gratis semestre til en af hans sønner. Set med amerikanske øjne var sagen en trivialitet, men efter svensk skattelovgivning var de to gratis semestre et skattepligtigt “gode”. Som Olof Palme naturligvis ikke havde tænkt sig at skrive på selvangivelsen.

Der blev selvfølgelig en helvedes ballade efter afsløringen, og det glædede givetvis Olof Palmes politiske modstandere. Mere overraskende var det, at den socialdemokratiske presse snart begyndte at fremstille Erik selv som den lumske højrefløjs håndgangne mand. Anklagen byggede på den temmelig oplagte hypotese, at de kilder, der havde givet Dagens Eko de pikante oplysninger fra Harvard, var at finde blandt Palmes politiske modstandere. Og dermed skulle selve spørgsmålet om skatteffiliet være politisk forgiftet og Dagens Eko i almindelighed og Erik Ponti i særdeleshed utilladeligt politisk partiske.

Han havde forsvaret sig med, at om så Djævelen selv kom med hemmelige, men interessante tip, så garanterede grundloven selv Djævelens anonymitet som kilde. Som journalist skulle han bare kontrollere, om oplysningerne var rigtige, og i givet fald offentlig-

gøre dem. Han ville end ikke have tøvet med at interviewe Djævelen, hvis lejligheden havde budt sig.

Det havde ikke fungeret særlig godt som forsvar. Og nu ville han snart få et lignende problem på halsen, selv om det var svært at regne ud på forhånd, præcis hvordan det ville forme sig.

Men det var der ikke noget at gøre ved, han måtte bare prøve at gøre sit arbejde så godt som muligt. Og det største praktiske problem, at der var et helt ocean af spørgsmål at øse af, var nærmest positivt. Det omvendte problem var gerne betydelig værre.

Han lagde sig på sengen, slukkede for fjernsynet og lå lidt med kuglepenen i hånden og tænkte på, hvordan han skulle vinkle afsnittet om den intrikate ansøgning om genoptagelse, hvor meget han skulle slå på det der med, at det var "fejlt" at blive i udlandet, indtil kysten var klar, og om han skulle komme ind på, at det krævede en særdeles solid privatøkonomi at gennemføre en sådan juridisk manøvre, og drage en parallel til O.J. Simpson i USA? Nej, det sidste strøg han. Og faldt pludselig i søvn, med tøjlet på og lyset tændt.